

מסורת הש"ס

א) קדושין ס"ה, ב) ויגמור
ה) א' ועיני הטוב ערוך
ע"כ פתח א"ן, ד) גי' רש"י,
ה) בלתיאם קדושין ס"ה.

גליון הש"ס

גמ' הרם אונס הוה. ע'
יבמות לה ע"א תד"ה
אע"פ:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) ת"ה וזכ"ר וכו'
ואר"י דה"ל רובא דברנן
אינו רוב גמור. ע"י פ"י
ושו"מ הר"ב"ש ס"י ע"ב
וקדמי טהרה בגמ' יז ע"א
במס' ד"ה שלח וכו'
וה"ל:

מוסף רש"י

והוא אסור בקרובותיה.
דשויבה עליה חמיכה
לדאסורא כדלמא (קדושין
ס"ה).

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

האומר פתח פתוח מלאסי. וטענת דמיס אין לו כגון שהיא ממשפחת דורקטי שאין להם דם בתולים כלקמן (דף י') או שנאכזבה ממנו מפנה ולא ידע אם היה דם אם לאו אבל זאת צרורה לו שפתח פתוח מלא: **נאמן לאוסרה עליו.** ואע"פ שאין הדבר הזה יכול להתכזר

אלא על פיו לגבי נפשיה הוי מהימן לשיייה עליה חמיכה לדאסורא אבל להפסידה כמזבחה לא מהימן: **ואמאי.** מיתסרה עליה אפי' אי מהימנת ליה דנבעלה: **ספק חסיו.** משנתאסרה זינתה: **ספק אין חסיו.** אלא קודם שנתאסרה זינתה: **ספק באונס.** ואנוסה שריא באשת ישראל כלקמן (דף נ"א): מוהיא לא נתפשה: **באשם כפן.** שהאונס אסור צה הלכך חד ספק הוא: **פחושה מבט ג' שנים.** ועכשיו היא גדולה ופיתויה פיתוי ואינו אונס הלכך חד ספק איכא ספק אונס ספק רזון אבל ספק תחמיו ספק אין תחמיו ליכא שאילו נבעלה קודם לכן הוי בתוליה חחרים כדמתן במסכת נדה (דף מד): פתוח מכלא כנותא אכזבה צעין שהדמעה יולתת וחורת: **מאי קמ"ל סניגא.** שדלת נאמן על עצמו ולא אסור לו את המותר על פיו: **הוא אסור בקרובותיה.** באמה וצתה ואחותה דשויבה אנפשיה חמיכה לדאסורא: **והיא מוסרה בקרוביו.** שהרי אינה מודה בקידושין. ובמסכת קידושין [פ"ה] מוקמינן לה בצומר קידשתיא צפני עדים והלכו להם למדינת הים: **ורדאי קים ליה.** שקידשה: **אבל הכא.** אימא מתוך שפנוי היה ואינו צקי מיקס הוא דלא קים ליה כצבור שמתא פתח פתוח ואינו כן ולא תיאסר קמשמע לן: **ומי אמר רבי אלעזר הכי.** דאשה מזנה נאסרת

על פי בעלה: **קיניו.** שאמר לה אל תבעלי עדים שנתקרה עמו אחר קיניו: **ומעשה שהיה.** דבת שבע: **וספנדא.** דהכי א"ר אלעזר מעשה שהיה מי הוה ציה קיניו: **ועוד מי אסרוה.** על אוריה דלילו נאסרה על אוריה נאסרה אף על דוד דקיימא לן (סוטה דף ס"ב): כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעול: **הא לא קשיא.** כלומר משום הא קושיא לא תדחייה לרבי אלעזר: **הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וספירה ממעשה שהיה.** ממעשה דבת שבע אנו למדין כן שלא היה שם קיניו וספירה ולא אסרה: **עדים לא.** בתמיה. אפי' יש עדים שזינתה שמתא אינה נאסרת בלא קיניו והא כתיב (דברים מד) כי מלא צה ערות דבר ועוד הא לא נתפשה אסורה: **אין האשה נאסרת על בעלה צעד אחד.** דיליף (סוטה דף ג') דבר דבר ממנו: **וקיניו וספירה.** אם יש עדים שקינה לה ויש עדים שנתקרה אחר קיניו: **אפי' צעד אחד.** אפי' אין צפונמאה אלא עד אחד נאמן דכתיב (במדבר ה) ועד אין צה ואמר מר (סוטה ב'): כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים וקאמר רחמנא עד אין צה תרי אלא חד והיא לא נתפשה אסורה שרגלים לדבר שזינתה שהיא נאסרת ועד אחד מעריה שהיא טמאה. ומשמתא לא תקשי לך דרבי אלעזר דפתח פתוח לאוסרה על עצמו כשני עדים דמי שהרי דבר צרור הוא לו שנבעלה: **מפני מה לא אסרוה.** על דוד שהרי עדים הרבה ידעו:

לומר דמוכת עת לא שכיח דהא אמרינן באלו נערות (לקמן לו): גבי סומא שאין לה טענת בתולין מפני שנחצתה על גבי קרקע ופריך כולחו נמי חבוטי מיהצטן א"כ שכיח ולפירוש ר"ח דמוכת ר"ח דהא איתא דמוכת עת היא היא טענת דלין גנאי צדק כמו צביאת אונס ומדלל טענה אין להסתפק צדק: **ו'אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א ב'.** תימה השתא דבעי למימר דלא מלתא אפי' לשיייה עליה חמיכה לדאסורא מיקשי ליה ממני' דהאומר נאסרה אסור בקרובותיה וי"ל דסניגא ליה למקשן דלין דבר שבערוה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך ממנתי' לא קשיא ליה מידי דקדשתין צעדים קאמר דמקדש אפי' צעד אחד אין חוששין לקדושיה) אבל אהא דלומר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דנמצא פתח פתוח פריך שפיר: **קיינוי וכתירה אין עדים לא.** הכי נמי דלא אהא למעוטי על פי עצמו דכעדים דמי כיון דקים ליה: **מפני מה לא אסרוה.** פירש הקונטרס והלא אותו מעשה צעדים הוה ואין נראה דנידע לדיוע לרבים הוה שהצביעה לצינו מ"מ לא ראו כמנחול שצופרת שצפני צני אדם לא שמש ונראה לר"י לפרש וא"ת דפתח פתוח כשני עדים דמי אמאי לא אסרוה לדוד דדוד היה יודע צודאי שנבעלה ואע"פ שעשה שזבזה מכל מקום עיכבה לו לא היה אותו צדיק לוקחה לו לאשה: **כל**

האומר פתח פתוח מלאסי. פירש קונטרס דטענת דמיס

לא קאמר כגון שנאכזבה המפה או שהיא ממשפחת דורקטי שאין להם דמיס ור"ח מפרש דבוגרת ומוכת עת אין להם דמיס אבל אין פתח פתוח ויכול לטעון טענת פתח פתוח וקשה לפר"ח דלמרי' באלו נערות (לקמן לו).

האומר פתח פתוח מלאסי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק אין תחתיו ואם תמצא לומר תחתיו ספק באונס ספק ברצון לא צריכא באשת כהן ואיבעית אימא באשת ישראל וכגון דקביל בה אבוה קידושין פחותה מבט ג' שנים ויום אחד מאי קמ"ל תנינא (ד' האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני היא מותרת בקרוביו והוא אסור בקרובותיה מהו דתימא התם דודאי קים ליה אבל הכא מיקם הוא דלא קים ליה קמ"ל ומי אמר רבי אלעזר הכי והאמר רבי אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה וכמעשה שהיה ותסברא מעשה שהיה בקיניו וסתירה הוה ועוד מי אסרוה הא לא קשיא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה ממעשה שהיה דלא הוה קיניו וסתירה ולא איתסרא מכל מקום קשיא קיניו וסתירה אין פתח פתוח לא ולמעמד קיניו וסתירה אין עדים לא אלא הכי קאמר ה"אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקיניו וסתירה אפילו בעד אחד נמי ופתח פתוח כשני עדים דמי וכי תימא מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה ה"התם אונס הוה ואיבעית אימא כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן על יבמתו (יבמות נט. וס) פרט

לזוגת שכלו בתוליה: **לא צריכא באשת כהן.** וא"ת ויזכרה לחזקה שהיא כשרה לכהונה וימא דלאו תחמיו זינתה וי"ל דלדרכה אית לן למימר דהשתא נבעלה דלוקמה לחזקה הגוף שהימה בתולה: **וא"י בעית אימא באשת ישראל דקב"ר בה אביה קידושין פחותה מבט ג' שנים.** וא"ת אכתי איכא ספק ספיקא צבאונס ספק ברצון וחת"ל ברצון ספק כשהיא קטנה ופתוי קטנה אונס הוא כדלמרינן צבא על יבמתו (שם ס"א): וי"ל דשם אונס חד הוא וא"ת ויזכרה לחזקה היתר לבעלה וי"ל דאונסא קלא אית לה כדלמרינן צירושלמי (א' באונס) יש לו קולן והשתא דליכא עליה הוי ליה רזון רובא ומיעוט אונס ירובא וזכרה ופתוי קטנה ופתוי קטנה אונס ספיקא נמי תיאסר דספק אונס כמאן דליתיה דמי ולא נאשר אלא חד ספק ספק תחמיו וצבא לא שייך לאוקמה בחזקה היתר כדפי' א' והאמר ר"י דהאי רובא דברנן אינו רוב גמור אלא הוי מדרבנן והלכך במקום ספק ספיקא שרי ובמקום חד ספיקא חשבי רבנן לזון לגבי אונס רובא ואשכחן כי האי גוונא גבי תינוק שנמצא בזה העיר' (קדושין דף פ). דלא הוי רובא אלא מדרבנן ולכתי קאמר ר' יוחנן התם דלין שורפין עליו את התרומה וא"ת אכתי באשת כהן ובקביל אציה קדושין פחותה מבט שלש לישראל איכא ספק ספיקא דספק מוכת עת ספק דרוסת איש (א' באשת כהן אית לן למימר חת"ל דלחיה מוכת עת מ"מ ספק תחמיו ספק אין תחמיו אשם ישראל חת"ל דלחיה מוכת עת ספק צבאונס ספק ברצון) ואין

מציאתי כב' עדים דמי. פי' אע"פ שער אחד נאמן באיסורין. היכא דאמר ליה ע"א אשתך זינתה אינו נאמן שאין דבר שבערוה פחות משנים ואם קינא ונתקרה וכו' ע"א ואמר נטמאת נאמן וקורעת כתובתה ויוצאה ואם רוצה לשתות אין משקין אותה. גם אם אמר פתח פתוח מלאסי נאמן על עצמו כשני עדים ושוו אנפשיה חמיכה דאסורא:

עין משפט
נר מצוה

מ א ב ג מ"י פ"ח
מג' אסורי ביאה
ה' י' יא סגנו לאון קלא
טושי' אה"ע פ"י ו סע"י
ד' ויטוין קמ סע"י ז:
מח ד מ"י פ"ט מהג'
אשוח ה' טו
טושי' ע ס"י מח סע"י
א:
מ"ה ה מ"י פ"ד מהג'
אשוח ה' יח סגנו
עשין ממ טושי'ע פ"י קטו
וטושי' ע ס"י יא סע"י א
ויבדל אלפס קידושין פ"ג
ד' רלחן:
ג' ו מ"י פ"ח מהג' סוטה
ה' יד' טו סגנו עשין
טו טושי' אה"ע פ"י קטמ
סע"י ז' ויבדל אלפס [ס:]

תוספות ר"ד

אמר ר"א האומר פתח פתוח מלאסי נאמן לאוסרה עליו. פי' שלא טען טענת דמיס לומר בעלתי ולא מציאתי דמיס כגון שהיתה בוגרת או שהיתה ממשפחת דורקטי נאמן לאוסרה עליו. פי' המורה ואע"פ שאין הדבר הוה יכול להחבר אל אלא על פיו לבני נפשיה הוי מהימן לשויה עליה חמיכה דאסורא אבל להפסיד כמזבחה לא מהימן. ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו זינתה וספק לא זינתה תחתיו ואח"ל תחתיו זינתה ספק באונס ספק ברצון. י"צ באשת כהן פי' דאפילו באונס אסורה לו הלכך חד ספק הוא ואב"ע"א באשת ישראל ובגון דקביל [בה] אבוה קידושין פחות מבט ג' שנים פי' שאין לומר קודם שאירסה זינתה שהיו בתוליה חחרים ולא נשאר שם אלא חד ספק וספיקא היא נאסרה לו: **מאי קמ"ל תנינא פי' שארס נאמן על עצמו לאסור לו את המותר עליו.** האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה פי' באמה ובתה ואחותה דשויבה אנפשיה חמיכה דאסורא והיא מותרת בקרוביו פי' שהרי אינה מודה בקידושיו ובמס' קידושין מוקי לה באומר לה קדשתין צפני עדים והלכו להם למדינת הים. מהו דתימא התם הוא ורדאי קים ליה פי' שקדשה אבל הכא מיקס הוא דלא קים ליה פי' מפני שהוא קיניו ויש לומר בחובצא בעל ונ"ל כי פתוח היה ואינו כן א"כ לא תיתסר קמ"ל וכו' אם טען בעלתי ולא מציאתי דם בנערה שלא בגרה ואינה ממשפחת דורקטי שהוא נאמן לאוסרה עליו שהוא טענה ודאית יותר פתח פתוח: **ומי א"ר אלעזר הכי פי' דאשה מזנה נאסרת ע"פ עצמו והא א"ר אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על ידי קיניו וסתירה.** ולעמך קיניו וסתירה אין עדים לא פי' אם יש עדים שזינתה שמתא אינה נאסרת בלא קיניו והכתיב כי מצא בה ערות דבר. אלא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה בעד א' אלא בשני עדים. וקיניו וסתירה אפילו בע"א. ופתח פתוח

קורעת כתובתה ויוצאה ואם רוצה לשתות אין משקין אותה. גם אם אמר פתח פתוח מלאסי נאמן על עצמו כשני עדים ושוו אנפשיה חמיכה דאסורא: